

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Інститут економіки, управління та інформаційних технологій
Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної
теорії**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ проф. Т. А. Костишина

«___» _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни:	«Економічна теорія, мікро- та макроекономіка»
освітня програма:	«Облік і аудит»
спеціальність:	071 «Облік і оподаткування»
галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
ступінь вищої освіти:	бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія, мікро- та макроекономіка» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії

Протокол від «___» _____ 2019 року №__

ПОЛТАВА – 2019

Укладач: Шаповалов В. О., доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», к. е. н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Облік і аудит» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» ступеня бакалавр

_____ Є.А. Карпенко
« ____ » _____ 2019 року

	ЗМІСТ	
Розділ 1.	Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2.	Перелік компетентностей та програмні результати навчання	5
Розділ 3.	Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4.	Тематичний план вивчення навчальної дисципліни	18
Розділ 5.	Оцінювання результатів навчання	50
Розділ 6.	Інформаційні джерела	51
Розділ 7.	Програмне забезпечення навчальної дисципліни	53

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Економічна теорія, мікрота макроекономіка»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> <i>Постреквізити:</i>	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни: обов'язкова		
Курс/семестр вивчення	1	
Кількість кредитів ЄКТС/кількість модулів	3	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр – 90		
– лекції: 1 семестр – 16		
– семінарські заняття: 1 семестр – 20		
– самостійна робота: 1 семестр – 54		
– вид підсумкового контролю: 1 семестр – екзамен		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: 1 семестр – 90		
– лекції: 1 семестр – 6		
– практичні заняття: 1 семестр – 6		
– самостійна робота: 1 семестр – 78		
– вид підсумкового контролю: 1 семестр – екзамен		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія, мікро- та макроекономіка» є набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок, що дають змогу самостійно здійснювати аналіз та дослідження економічних явищ і процесів на мікро- та макrorівнях економічної системи, закономірностей їх розвитку на основі креативного та критичного типу економічного мислення.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія, мікро- та макроекономіка» є:

Завдання дисципліни:

- вивчити базові принципи економічної теорії, ключові концепції мікро- і макроекономіки та сформувати знання категоріально-понятійного апарату сучасної економічної науки;
- оволодіти навичками критичного мислення, застосовувати аналіз та синтез для виявлення особливостей поведінки економічних суб'єктів ;
- розвивати уміння описувати, аналізувати та пояснювати економічні процеси і явища на основі базових економічних моделей мікро- та макроекономіки;
- оволодіти навичками самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі господарських ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна «Економічна теорія, мікро- та макроекономіка», програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці. СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування. ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії. ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві. ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програмний зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Мікроекономічний аналіз суб'єктів ринку

Тема 1. Економічна теорія як наука. Мікро- та макроекономіка

Зародження економіко-теоретичних знань. Об'єкт та предмет економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія. Економічне мислення, його види та роль у розумінні економічного життя суспільства. Економічні потреби суспільства, їх суть та структура. Піраміда Маслоу. Поняття безмежності потреб. Закон зростання потреб та механізм його дії. Економічні і неекономічні блага, їх властивості та критерії класифікації. Ресурси виробництва та їх види. Використання економічних ресурсів. Абсолютна та відносна обмеженість (рідкісність) ресурсів. Межа виробничих можливостей. Економічний вибір. Ефективність економіки та головне завдання економічної теорії. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Складові сучасної економічної теорії. Місце і роль мікроекономіки та макроекономіки в економічній науці. Об'єкт і предмет мікроекономіки та її наукова проблематика. Завдання мікроекономіки, її функції. Об'єкт і предмет макроекономіки та її наукова проблематика. Завдання макроекономіки, її функції. Основні макроекономічні проблеми й суперечності. Суб'єкти й об'єкти економічних відносин на мікро- та макрорівнях, їх взаємодія. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Загальні та спеціальні методи наукового пізнання та їх використання. Особливості мікро- та макроекономічного дослідження. Методи та принципи економічних досліджень. Економічне моделювання. Граничний і функціональний аналіз. Ендогенні й екзогенні змінні. Статичні та динамічні моделі. Аналіз ex-post та ex-ante. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Сучасні напрями, школи та течії економічної теорії. Макроекономічні ідеї класичної теорії. Кейнсіанська революція в макроекономіці. Некейнсіанська та неокласична теорії. Альтернативні теорії макроекономічного регулювання. Монетариська теорія. Теорія адаптивних і раціональних очікувань. Теорія економіки пропонування. Сучасні напрями розвитку мікроекономіки: теорія ігор, теорія суспільного вибору, теорія вибору в умовах невизначеності і ризиків.

Тема 2. Мікроекономічний аналіз рівноваги ринку

Поняття ринкового попиту та ринкової пропозиції. Способи моделювання ринкового попиту та ринкової пропозиції: табличний, аналітичний та графічний. Закон попиту. Функція попиту від ціни. Нецінові фактори ринкового попиту. Парадокси закону попиту. Закон пропозиції. Функція пропозиції від ціни. Нецінові фактори ринкової пропозиції благ. Виключення із закону пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції: ринкова рівновага. Поняття рівноважної ціни, рівноважного обсягу, надлишку та дефіциту. Надлишок покупця та надлишок продавця. Прикладні аспекти застосування аналізу рівноваги. Поняття еластичності. Цінова еластичність попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту, способи його обчислення та діапазон значень. Перехресна еластичність попиту на блага за їх ціною. Показники перехресної еластичності для благ-субститутів і комплементарних благ. Еластичність попиту за доходом, методи обрахунку і параметри значень для нормальних та малоцінних благ. Цінова еластичність пропозиції благ. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції, способи його обчислення і діапазон значень. Типи цінової еластичності пропозиції. Еластичність пропозиції за цінами факторів виробництва.

Тема 3. Мікроекономічний аналіз поведінки споживача

Корисність благ як економічна категорія. Кардиналістський та ординалістський підходи до аналізу корисності. Загальна і гранична корисність. Перший закон Госсена. Оптимізація споживчого вибору (рівновага споживача). Другий закон Госсена. Уподобання як відправний фактор споживчого вибору. Аксиоми ординалізму. Крива байдужості як модель споживчих уподобань (переваг). Карта кривих байдужості та їх властивості. Нахил кривої байдужості. Гранична норма заміщення двох благ (MRS) та способи її обчислення. Бюджетне обмеження споживача. Рівняння бюджетного обмеження та бюджетної лінії. Бюджетна лінія як модель споживчих можливостей. Ординалістський підхід до оптимізації споживчого вибору. Реакція споживача на зміну його доходу. Побудова лінії «дохід-споживання». Форма кривої «дохід-споживання» для різних груп благ. Криві Енгеля. Закони Енгеля. Функції Торнквіста. Реакція споживача на зміну цін товарів. Побудова кривої «ціна-споживання». Форма кривої «ціна-споживання». Побудова кривої індивідуального попиту. Загальний ефект від зміни ціни блага та його складові: ефект заміщення й ефект доходу. Моделювання ефектів доходу і заміщення за концепцією Є.

Слущкого та Дж. Хікса. Особливості впливу ефектів доходу та заміщення на попит індивіда.

Тема 4. Мікроекономічний аналіз поведінки фірми

Фірма як виробничо-ринкова система. Основні припущення про умови діяльності та мотивацію поведінки фірми. Виробнича функція фірми, її аналітичні характеристики. Короткотерміновий та довготерміновий періоди діяльності фірми. Аналіз ефективності виробництва у короткотерміновому періоді: однофакторна виробнича функція. Загальна, гранична і середня продуктивність фактора виробництва та їх графічне моделювання. Закон спадної граничної продуктивності. Аналіз ефективності виробництва у довготерміновому періоді: двофакторна виробнича функція. Карта ізоквант, форми і властивості ізоквант. Гранична норма технологічного заміщення факторів, способи її обчислення. Ефект масштабу виробництва. Теорема Вікселя-Джонсона. Бюджетне обмеження виробника. Ізокоста. Карта ізокост. Оптимум (рівновага) виробника, його аналітичний і графічний аналіз. Ізокліналь. Виведення функції витрат виробництва. Витрати (вартість) виробництва, дохід і прибуток. Бухгалтерський та економічний прибуток. Аналіз витрат виробництва у короткотерміновому періоді. Постійні, змінні, загальні, середні і граничні витрати фірми. Економічна взаємозумовленість показників витрат у короткотерміновому періоді. Закон зростання граничних витрат. Аналіз витрат фірми у довготерміновому періоді. Задача мінімізації витрат у довготерміновому періоді. Довготермінові загальні, середні і граничні витрати.

Тема 5. Мікроекономічний аналіз ринкових структур

Ринкова структура, її характерні ознаки. Типи ринкових структур: досконала конкуренція, монополія, монополістична конкуренція, олігополія. Модель ринку досконалої конкуренції, її типові ознаки. Ринкова стратегія конкурентної фірми у короткотерміновому періоді: пристосування до ціни і максимізація прибутку. Два підходи до вибору обсягу виробництва: загальний і граничний аналіз прибутковості. Універсальне правило визначення обсягу виробництва. Основні випадки оптимізації становища конкурентної фірми у короткому періоді: прибутковість, беззбитковість, мінімізація збитків, припинення виробництва. Криві індивідуальної та галузевої пропозиції у короткому періоді. Ефективність ринку досконалої

конкуренції. Модель ринку чистої монополії, її типові ознаки. Ринкова стратегія фірми-монополіста у короткотерміновому періоді: визначення ціни та максимізація прибутку. Крива ринкового попиту за монополією як крива попиту на продукт єдиної фірми. Економічна взаємозумовленість ціни монополіста та показника його середнього доходу. Крива граничного доходу за монополією. Випадки оптимізації фірми-монополіста у короткотерміновому періоді діяльності. Економічна ефективність чистої монополії. Цінова дискримінація. Монопольна влада, методи її виміру й регулювання: індекси Лернера та Герфіндаля-Гіршмана. Спільні риси та відмінності монополістичної конкуренції порівняно з досконалою конкуренцією та чистою монополією. Еластичність попиту за монополістичної конкуренції. Визначення оптимального обсягу продажу та цінова політика в умовах монополістичної конкуренції. Умова досягнення і підтримання беззбитковості в довгостроковому періоді. Суть і передумови розвитку нецінової конкуренції. Поглиблення диференціації продукту: позитивні наслідки і загрози. Рекламу товару. Модель олігопольного ринку та її ознаки. Стратегічна взаємодія фірм. Оптимізація обсягу випуску олігополістом: модель дуополії Курно. Функції і криві реагування. Олігопольне ціноутворення: модель «ламаної кривої попиту», модель Бертрана, ціноутворення за принципом «витрати плюс прибуток», модель картельного ціноутворення «лідерство в цінах». Цінові війни та їх руйнівні наслідки.

Тема 6. Мікроекономічний аналіз ринків економічних ресурсів

Ринки факторів виробництва, їх функції в економіці. Споживання факторів виробництва: цілі й обмеження. Граничний фізичний продукт виробничого ресурсу, методика його обчислення і графічна інтерпретація. Граничні витрати ресурсу і максимізація прибутку виробником. Попит на ресурси, зміна обсягу попиту та попиту в цілому. Цінова еластичність попиту на ресурс. Індивідуальний та галузевий попит на фактори виробництва. Праця як фактор виробництва. Характеристика досконало конкурентного ринку праці. Ринкова пропозиція послуг праці. Криві пропозиції праці. Обґрунтування вибору робітника щодо праці і відпочинку: інструментарій ординалістської теорії корисності. Попит окремого виробника на працю. Формування галузевого та ринкового попиту на працю. Попит монополії на працю і монопольна рівновага. Монопсонічний та олігопсонічний ринки, їх особливості. Монопольна

влада продавців праці. Контроль профспілок над пропонуванням робочої сили, рівнем заробітної плати та продуктивністю праці. Двостороння монополія й визначення реального рівня заробітної плати. Дискримінація на ринках робочої сили. Капітал як ресурс тривалого використання, форми капіталу. Рух капіталу і капітальні фонди. Вплив ставки позичкового процента на короткострокові інвестиційні проекти підприємців. Обґрунтування інвестиційних рішень у тривалому періоді. Часова перевага як економічна категорія. Поняття поточної, або дисконтової вартості, методика її обчислення. Поточна вартість і ринкова ціна основних фондів. Обґрунтування інвестиційних рішень щодо придбання основних фондів. Ризик в інвестуванні та оцінка надійності вкладень. Ринок землі. Особливості землі як фактору виробництва. Особливості формування пропозиції землі та попиту на землю. Рента. Ціна землі.

Тема 7. Загальна ринкова рівновага, економічна ефективність та суспільний добробут

Часткова та загальна рівновага. Необхідність визначення ринкової системи як цілого, дослідження взаємодії та взаємозалежності її частин. Аналіз загальної рівноваги, його етапи. Система рівнянь загальної рівноваги за Вальрасом. Закон Вальраса. Необхідність та вигоди ринкового обміну. Порівняння граничних норм заміщення для пар товарів, що обмінюються. Розподіл виробничих ресурсів. Діаграма Еджуорта. Ефективність при обміні. Крива контрактів. Парето-ефективний розподіл. Крива можливостей споживачів. Парето-оптимальний розподіл ресурсів. Крива виробничих можливостей та ефективність випуску. Загальна рівновага за Парето. Сукупна (зведена) ефективність конкурентних ринків (при обміні, при використанні вкладень у виробництво, на ринку товарів). Оптимум ринкової системи. Теорія загальної рівноваги та політика у галузі економіки добробуту. Ефективність та справедливість. Критерії оцінки добробуту. Теореми суспільного добробуту.

Тема 8. Мікроекономічний аналіз недоліків ринкового механізму

Причини обмеженої спроможності ринкового регулювання: наявність ринкової влади, непрозорість ринків, неповна чи асиметрична інформація, вплив зовнішніх ефектів, існування суспільно значущих благ, позаринкова діяльність суб'єктів ринку та неринкові механізми регулювання. Сучасна економічна теорія прав

власності як сукупність санкціонованих норм поведінки. Інституційна природа сучасної фірми. Загальні та специфічні ресурси фірми. Контрактна концепція фірми. Трансакційні витрати. Поняття зовнішніх ефектів. Негативні та позитивні зовнішні ефекти. Суспільні та приватні витрати (вигоди). Корируючі податки та субсидії. Теорема Коуза. Споживчі властивості суспільних благ: загальнодоступність, неконкурентність та невиключеність. Суспільні блага та ефективність. Неспроможність ринкового механізму регулювати ефективність суспільних благ та функції держави.

Модуль 2. Макроекономічний аналіз ринкового господарства

Тема 9. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного аналізу. Основні методологічні принципи системи національних рахунків. Моделі макроекономічного кругообігу. Запаси і потоки. Основні показники макроекономічних вимірювань. Валовий національний та валовий внутрішній продукт. Кінцева та проміжна продукція. Методи обчислення валового внутрішнього продукту: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Безподатковий дохід. Валовий національний дохід та валовий наявний національний дохід. Макроекономічні показники на чистій основі. Чистий національний продукт, національний дохід, особистий дохід, дохід кінцевого використання. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Темпи зростання та приросту ВВП. Індекси цін та дефлятор ВВП. Інфлювання та дефлювання ВВП. Суспільний добробут і тіньова економіка. Методика обчислення тіньової економіки. Чистий економічний добробут.

Тема 10. Макроекономічний аналіз товарного ринку

Сутність сукупного попиту та його відмінність від індивідуального попиту. Крива сукупного попиту. Цінові фактори сукупного попиту: ефект процентної ставки, ефект багатства, ефект імпортих закупівель. Нецінові фактори сукупного попиту та їх вплив на криву сукупного попиту. Сукупна пропозиція. Вплив товарних цін на сукупну пропозицію. Крива сукупної пропозиції залежно від фази економічного циклу. Кейнсіанський, проміжний та класичний відрізки кривої сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції. Споживання та заощадження як функції доходу. Безподатковий дохід

як основний фактор споживання та заощадження. Недоходні фактори споживання та заощадження: багатство, ціни, очікування, споживча заборгованість, оподаткування. Кейнсіанська функція споживання. Сучасна модифікація кейнсіанської функції споживання. Гранична схильність до споживання та заощаджень. Чинники, що впливають на граничну схильність до споживання та заощаджень. Індуційоване й автономне споживання. Функції споживання з урахуванням фактора часу. Теорія Фішера про міжчасовий вибір споживача. Вплив на споживання поточного доходу, заощаджень та позик. Гіпотеза життєвого циклу Модільяні. Функція споживання за гіпотезою життєвого циклу. Гіпотеза постійного доходу. Інвестиції та фактори інвестування. Очікувана норма чистого прибутку та процентна ставка як основні фактори інвестиційного попиту. Номінальна та реальна процентна ставка. Крива сукупного попиту на інвестиції. Зовнішні фактори сукупного попиту на інвестиції. Кейнсіанська функція інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Графічна та математична інтерпретація кейнсіанської функції інвестицій. Неокласична функція інвестицій. Бажаний обсяг капіталу, граничні витрати на капітал, очікуваний обсяг виробництва. Математична інтерпретація неокласичної функції інвестицій. «Сукупний попит - сукупна пропозиція» як базова модель економічної рівноваги (модель «AD-AS»). Механізм досягнення рівноваги в економіці на окремих відрізках кривої сукупної пропозиції. Короткострокова і довгострокова рівновага. Збурення сукупного попиту та сукупної пропозиції та механізм відновлення економічної рівноваги.

Тема 11. Макроекономічний аналіз ринку грошей

Пропозиція грошей. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Грошова база та її компоненти: готівка та банківські резерви, обов'язкові й надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервна норма. Мультиплікація грошової бази банківською системою. Грошова пропозиція як функція процентної ставки і крива пропозиції грошей. Попит на гроші. Класичний підхід до функції попиту на гроші. Рівняння грошового попиту кількісної теорії грошей. Кембриджські економісти про функцію попиту на гроші. Кейнс про мотив попиту на гроші. Процентна ставка й альтернативна вартість зберігання грошей. Фрідменівська функція попиту на гроші. Кейнсіанська функція попиту на гроші. Грошовий ринок й механізм його функціонування. Рівняння рівноваги на

грошовому ринку. Роль процентної ставки у врівноваженні грошового ринку. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку.

Тема 12. Макроекономічний аналіз ринку праці. Інфляція та безробіття

Ринок праці. Попит і пропонування на ринку праці. Заробітна плата як ціна робочої сили. Механізм функціонування ринку праці. Неокласична теорія ринку праці. Неокласична функція попиту на працю. Неокласична функція пропозиції праці. Графічна інтерпретація неокласичної моделі ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці. Кейнсіанська функція попиту на працю. Кейнсіанська функція пропозиції праці. Графічна інтерпретація кейнсіанської моделі ринку праці. Зайнятість і безробіття. Показники рівня використання робочої сили: рівень зайнятості, рівень безробіття, коефіцієнт участі в робочій силі. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне, природне. Тривалість безробіття. Повна зайнятість та потенційний рівень виробництва. Неповна зайнятість та рівень безробіття. Закон Оукена та втрати економіки від циклічного безробіття. Державне регулювання зайнятості населення. Інфляція, темп інфляції. Види інфляції залежно від темпу інфляції. Інфляція попиту та інфляція витрат. Збалансована та незбалансована інфляція, очікувана та неочікувана інфляція. Дефляція та стагфляція. Причини та наслідки інфляції. Роль грошей в інфляційному механізмі: монетариський підхід і позиція кейнсіанців. Чинники інфляції попиту. Чинники інфляції витрат. Інфляція очікування. Основні наслідки високої інфляції. Інфляція і безробіття. Ранній варіант кривої Філіпса. Сучасна крива Філіпса та її відмінність від раннього варіанта. Крива Філіпса у довгостроковому періоді.

Тема 13. Моделі макроекономічної рівноваги

Рівновага на товарних і фінансових ринках. Рівноважна процентна ставка. Моделі макроекономічної рівноваги. Метод «витрати – випуск». Графічна модель «витрати – випуск». Фактичні та заплановані витрати. Модель «кейнсіанський хрест». Заплановані та фактичні інвестиції. Метод «вилучення – ін'єкції» та його графічне відображення. Мультиплікативний вплив сукупних витрат на валовий внутрішній продукт. Сутність простого мультиплікатора витрат. Математична інтерпретація мультиплікатора витрат. Модель мультиплікатора – акселератора. Рівноважний ВВП в умовах неповної та повної зайнятості. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту

сукупних витрат. Інфляційний розрив як наслідок надмірних сукупних витрат. Графічні моделі рецесійного й інфляційного розриву. Товарний ринок і крива IS . Чинники, що зміщують криву IS . Грошовий ринок і крива LM . Чинники, що зміщують криву LM . Модель « $IS - LM$ » як модель одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринку. Інвестиційна та ліквідна пастка.

Тема 14. Макроекономічна політика держави

Макроекономічна політика держави: зміст, цілі, засоби. Макроекономічні функції держави. Недоліки державного регулювання економіки. Теорії економічної політики Я. Тінбергена та Р. Манделла. Критика Р. Лукаса. Фіскальна політика держави. Дискреційна фіскальна політика. Державні закупки та податки як інструменти фіскальної політики, спрямованої на попит. Автономний вплив державних закупок і податків на рівень виробництва. Мультиплікатор податків. Спільний вплив державних закупок і податків на рівень виробництва. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Автоматична фіскальна політика. Податки як вмонтовані стабілізатори економіки. Ефект вмонтованих стабілізаторів в умовах спаду та інфляційного зростання. Обмеженість вмонтованих стабілізаторів і необхідність дискреційної фіскальної політики. Фіскальна політика, спрямована на пропозицію. Попит і пропозиція як об'єкти податкового варіанта фіскальної політики. Стимулюючий варіант впливу податків на пропозицію. Крива Лаффера та можливість її практичного застосування. Фіскальна політика та бюджетний дефіцит. Стимулююча фіскальна політика як фактор бюджетного дефіциту. Способи збалансування державного бюджету: на щорічній основі, на циклічній основі, принцип функціональних фінансів. Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Державний борг та управління ним. Грошово-кредитне регулювання економіки. Сутність монетарної політики. Кінцеві цілі монетарної політики та зв'язок між ними. Проміжні цілі монетарної політики та проблема їх вибору. Основні інструменти регулювання грошової пропозиції: операції з державними цінними паперами на відкритому ринку, процентна політика, нормування обов'язкових резервів комерційних банків. Вплив грошово-кредитної політики на рівень національного виробництва. Політика «дешевих» і «дорогих» грошей. Наслідки впливу на економіку стимулюючої монетарної експансії в короткостроковому періоді та їх графічна інтерпретація. Наслідки впливу на економіку монетарної експансії в довгостроковому періоді та їх графічна

інтерпретація. Нейтральність грошей у довгостроковому періоді. Ефекти доходу та витіснення фіскальної політики у моделі « $IS - LM$ ». Ефекти доходу та ліквідності монетарної політики у моделі « $IS - LM$ ». Одночасне застосування інструментів фіскальної та монетарної політики. Порівняльна ефективність фіскальної та монетарної політики держави у моделях « $AD - AS$ » та « $IS - LM$ ».

Тема 15. Макроекономічні проблеми відкритої економіки

Зовнішньоекономічна діяльність та її структура. Теорії порівняльних переваг про доцільність зовнішньоекономічної діяльності країни. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Протекціонізм і вільна торгівля. Митні та немитні засоби регулювання зовнішньої торгівлі. Платіжний баланс. Сутність та методологія складання платіжного балансу. Дебетові та кредитові операції. Еквівалентний обмін цінностей і трансферти. Автономна стаття «Помилки та упущення». Рахунок поточних операцій та його складові. Рахунок капітальних операцій і зміст його складових. Взаємозв'язки рахунків. Модель платіжного балансу. Модель балансу автономних операцій. Резервні активи як регулююча стаття платіжного балансу. Валютний курс. Котирування валюти. Зв'язок між курсами національної та іноземної валюти. Паритет купівельної спроможності валюти. Модель реального валютного курсу. Двосторонній і багатосторонній валютний курс. Попит і пропозиція як фактори валютного курсу. Зв'язок між валютним курсом і платіжним балансом. Валютні режими та державне регулювання валютного курсу. Вплив зовнішньої торгівлі на економіку. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування рівноважного ВВП, обчисленого за методом «витрати – випуск». Гранична схильність до імпорту. Функція споживання у відкритій економіці. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування економічної рівноваги, визначеної за методом «вилучення – ін'єкції». Країна як чистий дебітор або як чистий кредитор. Чинники, що впливають на чистий експорт. Функція чистого експорту. Вплив чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці. Моделі малої і великої відкритої економіки. Макроекономічна рівновага у відкритій економіці. Проблема подвійної рівноваги: загальна економічна рівновага на рівні повної зайнятості при нульовому сальдо платіжного балансу. Модель Манделла-Флемінга для малої відкритої економіки. Рівновага моделі « $IS - LM$ » і вплив на неї фіскальної, монетарної та зовнішньоекономічної політики держави. Порівняльний аналіз

макроекономічної політики при фіксованому та плаваючому обмінних курсах. Висновки з моделі Манделла-Флемінга.

Тема 16. Макроекономічна динаміка

Макроекономічна нестабільність і нерівномірність економічного розвитку. Циклічність як форма економічної динаміки. Економічні (ділові цикли). Типи циклів. Теорії циклічних коливань. Індикатори циклічних коливань. Структура економічного циклу. Моделі економічних циклів. Економічне зростання і економічний розвиток. Характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела та чинники економічного зростання. Екстенсивне й інтенсивне зростання економіки. Показники економічного зростання. Основні положення кейнсіанської теорії економічного зростання. Модель економічного зростання Харрода – Домара. Гранична схильність до заощадження та ефективність капіталовкладень як головні фактори моделі Харрода – Домара. Умови економічного зростання в моделі Харрода – Домара. Основні положення неокласичної теорії економічного зростання. Виробнича функція економічного зростання. Маржиналіська та структураліська теорії економічного зростання. Модель економічного зростання Солоу. Фактори економічного зростання в моделі Солоу в довгостроковому та короткостроковому періодах. Продуктивність праці як головна умова економічного зростання. Стійкий рівень капіталоозброєності в моделі Солоу. «Золоте правило» як критерій норми заощаджень. Залишок Солоу.

Розділ 4 – Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Економічна теорія, мікро- та макроекономіка» для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Мікроекономічний аналіз суб'єктів ринку					
Тема 1. Економічна теорія як наука. Мікро- та макроекономіка. Лекція 1. 1. Економічна теорія, її проблематика та принципи. 2. Особливості мікроекономіки, її предмет та метод. 3. Особливості макроекономіки, її предмет та метод. 4. Розвиток економічної теорії як науки.	2		-	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Історія розвитку мікроекономіки як науки. 2. Історія розвитку макроекономіки як науки. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3

Тема 2. Мікроекономічний аналіз рівноваги ринку. 1. Попит, його чинники та крива попиту. Закон попиту. 2. Пропозиція, її чинники та крива пропозиції. Закон пропозиції. 3. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Дефіцит і надлишок на ринку. 4. Механізм відновлення ринкової рівноваги.	-	Тема 2. Мікроекономічний аналіз рівноваги ринку. 1. Попит, його чинники та крива попиту. Закон попиту. 2. Пропозиція, її чинники та крива пропозиції. Закон пропозиції. 3. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Дефіцит і надлишок на ринку. 4. Механізм відновлення ринкової рівноваги.	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Еластичність попиту і пропозиції. Види еластичності. 2. Вплив держави на ринкову рівновагу та її наслідки. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
--	---	--	---	--	---

Тема 3. Мікроекономічний аналіз поведінки споживача. 1. Кардиналістська теорія поведінки споживача. Закони Госена. 2. Ординалістська теорія поведінки споживача. Криві байдужості. 3. Бюджетні обмеження та рівновага споживача.	-	Тема 3. Мікроекономічний аналіз поведінки споживача. 1. Кардиналістська теорія поведінки споживача. Закони Госена. 2. Ординалістська теорія поведінки споживача. Криві байдужості. 3. Бюджетні обмеження та рівновага споживача.	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Вплив зміни доходу споживача на його поведінку. Криві та закони Енгеля. 2. Вплив зміни ціни товару на поведінку споживача. Ефекти заміщення та доходу. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
---	----------	---	----------	--	----------

Тема 4. Мікроекономічний аналіз поведінки фірми. Лекція 2. 1. Теоретична модель поведінки фірми. 2. Виробнича функція фірми та її витрати виробництва. 3. Виробнича функція фірми в короткостроковому періоді. 4. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.	2	Тема 4. Мікроекономічний аналіз поведінки фірми. 1. Теоретична модель поведінки фірми. Мета фірми. 2. Виробнича функція фірми та її витрати виробництва. 3. Виробнича функція фірми в короткостроковому періоді. 4. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Виробнича функція фірми в довгостроковому періоді. 2. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
--	---	--	---	--	---

Тема 5. Мікроекономічний аналіз ринкових структур. Лекція 3. 1. Загальна характеристика ринкових структур 2. Оптимізація діяльності конкурентної фірми. 3. Оптимізація діяльності фірми-монополіста.	2		-	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Поведінка фірми в умовах монополістичної конкуренції 2. Поведінка фірми в умовах олігополії Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
---	---	--	---	---	---

Тема 6. Мікроекономічний аналіз ринків економічних ресурсів. 1. Ринки факторів виробництва та їх характерні ознаки. 2. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку праці. 3. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку капіталів. 4. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку землі.	-	Тема 6. Мікроекономічний аналіз ринків економічних ресурсів. 1. Ринки факторів виробництва та їх характерні ознаки. 2. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку праці. 3. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку капіталів. 4. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку землі.	2	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Попит фірми на ресурс та його чинники. Оптимальне співвідношення ресурсів. 2. Ринковий та галузевий попит на ресурс. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	3
--	---	--	---	--	---

Тема 7. Загальна ринкова рівновага, економічна ефективність та суспільний добробут. Лекція 4. 1. Загальна рівновага конкурентних ринків та ефект зворотного зв'язку. 2. Парето-ефективність конкурентних ринків. Діаграма Еджворта-Боулі. 3. Економіка добробуту та економічна справедливість.	2		<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Теорії та критерії суспільного добробуту Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
---	---	--	---	---

Тема 8. Мікроекономічний аналіз недоліків ринкового механізму. 1. Провали ринку та випадки його неспроможності. 2. Зовнішні ефекти та їх інтерналізація. Теорема Коуза-Стіглера. 3. Проблеми виробництва та споживання суспільних благ. 4. Ринки з асиметричною інформацією та її наслідки.	-	Тема 8. Мікроекономічний аналіз недоліків ринкового механізму. 1. Провали ринку та випадки його неспроможності. 2. Зовнішні ефекти та їх інтерналізація. Теорема Коуза-Стіглера. 3. Проблеми виробництва та споживання суспільних благ. 4. Ринки з асиметричною інформацією та її наслідки.	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення: 1. Права власності та трансакційні витрати у ринковій економіці. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
Поточна модульна робота 1					3
Разом за модулем 1	8		10		27
Модуль 2. Макроекономічний аналіз ринкового господарства					

Тема 9. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. 1. Економічний кругообіг та основні макроекономічні тотожності 2. Система національного рахівництва та її принципи 3. Валовий внутрішній та валовий національний продукт та методи їх розрахунку. 4. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Індекси цін	-	Тема 9. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. 1. Економічний кругообіг та основні макроекономічні тотожності 2. Система національного рахівництва та її принципи 3. Валовий внутрішній та валовий національний продукт та методи їх розрахунку. 4. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Індекси цін.	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення: 1. Похідні макроекономічні показники та їх розрахунок. 2. Тіньовий сектор національної економіки, її економічна безпека та суспільний добробут нації. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
--	---	---	---	---	---

Тема 10. Макроекономічний аналіз товарного ринку. Лекція 5. 1. Сукупний попит та його чинники. Крива сукупного попиту (крива <i>AD</i>). 2. Сукупна пропозиція та її чинники: класичний та кейнсіанський підхід. Крива сукупної пропозиції (крива <i>AS</i>). 3. Модель <i>AD-AS</i> як базова модель макроекономічної рівноваги.	2		Завдання 1. Питання для самостійного вивчення: 1. Споживчий попит (споживання) та його чинники. Функція споживання 2. Інвестиційний попит та його чинники. Інвестиційна функція. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
--	---	--	---	---

Тема 11. Макроекономічний аналіз ринку грошей. Лекція 6. 1. Грошова маса та пропозиція грошей. Грошові мультиплікатори. 2. Трансакційний попит та спекулятивний попит на гроші, їх чинники. 3. Грошовий ринок та його рівновага. Порушення на грошовому ринку.	2		2	3
			<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Гроші, їх сутність та функції. Види грошей. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	

Тема 12. Макроекономічний аналіз ринку праці. Інфляція та безробіття. 1. Зайнятість і безробіття. Види безробіття. Наслідки безробіття та закон Оукена 2. Неокласична та кейнсіанська модель ринку праці. 3. Сутність та види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. 4. Безробіття та інфляція. Крива Філіпса.	-	Тема 12. Макроекономічний аналіз ринку праці. Інфляція та безробіття. 1. Зайнятість і безробіття. Види безробіття. Наслідки безробіття та закон Оукена 2. Неокласична та кейнсіанська модель ринку праці. 3. Сутність та види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. 4. Безробіття та інфляція. Крива Філіпса.	2	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Антиінфляційна політика держави. 2. Державна політика зайнятості. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	3
--	---	---	---	---	---

Тема 13. Моделі макроекономічної рівноваги. Лекція 7 1. Метод визначення рівноважного ВВП «витрати-випуск» 2. Метод визначення рівноважного ВВП «вилучення-ін'єкції» 3. Механізм досягнення одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках у моделі <i>IS-LM</i>	2	Тема 13. Моделі макроекономічної рівноваги. 1. Рівновага товарного ринку та побудова кривої <i>IS</i> 2. Рівновага грошового ринку та побудова кривої <i>LM</i> 3. Механізм досягнення одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках у моделі <i>IS-LM</i>	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення: 1. Теорія мультиплікатора-акселератора. 2. Рівноважний ВВП в умовах повної та неповної зайнятості. Інфляційний та рецесійний розриви. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
---	---	---	---	---	---

Тема 14. Макроекономічна політика держави. 1. Економічна політика та критерії її ефективності. Модель Я. Тінбергена та Р. Манделла. 2. Фіскальна політика, її інструменти та їх використання. 3. Монетарна політика, її інструменти монетарної політики та їх використання. 4. Ефективність та ефекти економічної політики держави у моделі <i>IS-LM</i>.	-	Тема 14. Макроекономічна політика держави. 1. Економічна політика та критерії її ефективності. Модель Я. Тінбергена та Р. Манделла. 2. Фіскальна політика, її інструменти та їх використання. 3. Монетарна політика, її інструменти монетарної політики та їх використання. 4. Ефективність та ефекти економічної політики держави у моделі <i>IS-LM</i>.	2	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Сумісне використання інструментів фіскальної і монетарної політики. 2. Фіскальна політика та державний бюджет. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	3
---	---	---	---	---	---

Тема 15. Макроекономічні проблеми відкритої економіки. 1. Національна економіка в системі зовнішньоекономічних зв'язків. 2. Платіжний баланс та його структура. 3. Валютний курс, його види, режими та чинники. 4. Рівновага у відкритій економіці (модель Манделла-Флемінга).	-	Тема 15. Макроекономічні проблеми відкритої економіки. 1. Національна економіка в системі зовнішньоекономічних зв'язків. 2. Платіжний баланс та його структура. 3. Валютний курс, його види, режими та чинники. 4. Рівновага у відкритій економіці (модель Манделла-Флемінга).	2	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Вплив валютного курсу на стан платіжного балансу 2. Ефективність макроекономічної політики у відкритій економіці. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	3
--	---	--	---	---	---

Тема 16. Макроекономічна динаміка. Лекція 8. 1. Загальна характеристика економічних циклів. 2. Індикатори циклічних коливань та види циклів. 3. Економічне зростання: суть, види та чинники.	2		-	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення: 1. Теорії та моделі циклічності розвитку економіки. 2. Моделі економічного зростання Домара-Харрода та Солоу. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	3
Поточна модульна робота 2					3
Разом за модулем 2	8		10		27
Разом по дисципліні	16		20		54

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Економічна теорія, мікро- та макроекономіка» для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Мікроекономічний аналіз суб'єктів ринку					
Тема 1. Економічна теорія як наука. Мікро- та макроекономіка. Лекція 1. 1. Економічна теорія, її проблематика та принципи. 2. Особливості мікроекономіки, її предмет та метод. 3. Особливості макроекономіки, її предмет та метод. 4. Розвиток економічної теорії як науки.	2		-	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Історія розвитку мікроекономіки як науки. 2. Історія розвитку макроекономіки як науки. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	4

Тема 2. Мікроекономічний аналіз рівноваги ринку. 1. Попит, його чинники та крива попиту. Закон попиту. 2. Пропозиція, її чинники та крива пропозиції. Закон пропозиції. 3. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Дефіцит і надлишок на ринку. 4. Механізм відновлення ринкової рівноваги.	-	Тема 2. Мікроекономічний аналіз рівноваги ринку. 1. Попит, його чинники та крива попиту. Закон попиту. 2. Пропозиція, її чинники та крива пропозиції. Закон пропозиції. 3. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Дефіцит і надлишок на ринку. 4. Механізм відновлення ринкової рівноваги.	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Еластичність попиту і пропозиції. Види еластичності. 2. Вплив держави на ринкову рівновагу та її наслідки. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	5
--	---	--	---	--	---

Тема 3. Мікроекономічний аналіз поведінки споживача. 1. Кардиналістська теорія поведінки споживача. Закони Госена. 2. Ординалістська теорія поведінки споживача. Криві байдужості. 3. Бюджетні обмеження та рівновага споживача.	-		-	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> 1. Вплив зміни доходу споживача на його поведінку. Криві та закони Енгеля. 2. Вплив зміни ціни товару на поведінку споживача. Ефекти заміщення та доходу. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	4
---	---	--	---	---	---

Тема 4. Мікроекономічний аналіз поведінки фірми. 1. Теоретична модель поведінки фірми. 2. Виробнича функція фірми та її витрати виробництва. 3. Виробнича функція фірми в короткостроковому періоді. 4. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.	2	Тема 4. Мікроекономічний аналіз поведінки фірми. 1. Теоретична модель поведінки фірми. Мета фірми. 2. Виробнича функція фірми та її витрати виробництва. 3. Виробнича функція фірми в короткостроковому періоді. 4. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Виробнича функція фірми в довгостроковому періоді. 2. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	5
--	---	--	---	--	---

Тема 5. Мікроекономічний аналіз ринкових структур. Лекція 2. 1. Загальна характеристика ринкових структур 2. Оптимізація діяльності конкурентної фірми. 3. Оптимізація діяльності фірми-монополіста.	2		-	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Поведінка фірми в умовах монополістичної конкуренції 2. Поведінка фірми в умовах олігополії Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	4
---	---	--	---	---	---

Тема 6. Мікроекономічний аналіз ринків економічних ресурсів. 1. Ринки факторів виробництва та їх характерні ознаки. 2. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку праці. 3. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку капіталів. 4. Мікроекономічні аспекти функціонування ринку землі.	-		<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Попит фірми на ресурс та його чинники. Оптимальне співвідношення ресурсів. 2. Ринковий та галузевий попит на ресурс. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	5
--	---	--	--	---

Тема 7. Загальна ринкова рівновага, економічна ефективність та суспільний добробут. 1. Загальна рівновага конкурентних ринків та ефект зворотного зв'язку. 2. Парето-ефективність конкурентних ринків. Діаграма Еджворта-Боулі. 3. Економіка добробуту та економічна справедливість.			<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Теорії та критерії суспільного добробуту <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	4
---	--	--	--	---

Тема 8. Мікроекономічний аналіз недоліків ринкового механізму. 1. Провали ринку та випадки його неспроможності. 2. Зовнішні ефекти та їх інтерналізація. Теорема Коуза-Стіглера. 3. Проблеми виробництва та споживання суспільних благ. 4. Ринки з асиметричною інформацією та її наслідки.	-		<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Права власності та трансакційні витрати у ринковій економіці. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	5
Поточна модульна робота 1				3
Разом за модулем 1	4		2	39
Модуль 2. Макроекономічний аналіз ринкового господарства				

Тема 9. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. 1. Економічний кругообіг та основні макроекономічні тотожності 2. Система національного рахівництва та її принципи 3. Валовий внутрішній та валовий національний продукт та методи їх розрахунку. 4. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Індекси цін	-		<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Похідні макроекономічні показники та їх розрахунок. 2. Тіньовий сектор національної економіки, її економічна безпека та суспільний добробут нації. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	4
--	---	--	--	---

Тема 10. Макроекономічний аналіз товарного ринку. Лекція 3. 1. Сукупний попит та його чинники. Крива сукупного попиту (крива <i>AD</i>). 2. Сукупна пропозиція та її чинники: класичний та кейнсіанський підхід. Крива сукупної пропозиції (крива <i>AS</i>). 3. Модель <i>AD-AS</i> як базова модель макроекономічної рівноваги.	2		<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Споживчий попит (споживання) та його чинники. Функція споживання 2. Інвестиційний попит та його чинники. Інвестиційна функція. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	5
--	---	--	---	---

Тема 11. Макроекономічний аналіз ринку грошей. 1. Грошова маса та пропозиція грошей. Грошові мультиплікатори. 2. Трансакційний попит та спекулятивний попит на гроші, їх чинники. 3. Грошовий ринок та його рівновага. Порушення на грошовому ринку.	-		- <i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Гроші, їх сутність та функції. Види грошей. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	4
--	---	--	---	---

Тема 12. Макроекономічний аналіз ринку праці. Інфляція та безробіття. 1. Зайнятість і безробіття. Види безробіття. Наслідки безробіття та закон Оукена 2. Неокласична та кейнсіанська модель ринку праці. 3. Сутність та види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. 4. Безробіття та інфляція. Крива Філіпса.	-		- <i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Антиінфляційна політика держави. 2. Державна політика зайнятості. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	5
---	---	--	--	---

Тема 13. Моделі макроекономічної рівноваги. 1. Метод визначення рівноважного ВВП «витрати-випуск» 2. Метод визначення рівноважного ВВП «вилучення-ін'єкції» 3. Механізм досягнення одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках у моделі <i>IS-LM</i>	-	Тема 13. Моделі макроекономічної рівноваги. 1. Рівновага товарного ринку та побудова кривої <i>IS</i> 2. Рівновага грошового ринку та побудова кривої <i>LM</i> 3. Механізм досягнення одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках у моделі <i>IS-LM</i>	2	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Теорія мультиплікатора-акселератора. 2. Рівноважний ВВП в умовах повної та неповної зайнятості. Інфляційний та рецесійний розриви. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	4
---	---	---	---	--	---

Тема 14. Макроекономічна політика держави. 1. Економічна політика та критерії її ефективності. Модель Я. Тінбергена та Р. Манделла. 2. Фіскальна політика, її інструменти та їх використання. 3. Монетарна політика, її інструменти монетарної політики та їх використання. 4. Ефективність та ефекти економічної політики держави у моделі <i>IS-LM</i> .	-	Тема 14. Макроекономічна політика держави. 1. Економічна політика та критерії її ефективності. Модель Я. Тінбергена та Р. Манделла. 2. Фіскальна політика, її інструменти та їх використання. 3. Монетарна політика, її інструменти монетарної політики та їх використання. 4. Ефективність та ефекти економічної політики держави у моделі <i>IS-LM</i> .	2	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення: 1. Сумісне використання інструментів фіскальної і монетарної політики. 2. Фіскальна політика та державний бюджет. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	5
---	---	---	---	--	---

Тема 15. Макроекономічні проблеми відкритої економіки. 1. Національна економіка в системі зовнішньоекономічних зв'язків. 2. Платіжний баланс та його структура. 3. Валютний курс, його види, режими та чинники. 4. Рівновага у відкритій економіці (модель Манделла-Флемінга).	-		- <i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення:</i> 1. Вплив валютного курсу на стан платіжного балансу 2. Ефективність макроекономічної політики у відкритій економіці. <i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.</i> <i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.</i>	4
--	---	--	--	---

Тема 16. Макроекономічна динаміка. 1. Загальна характеристика економічних циклів. 2. Індикатори циклічних коливань та види циклів. 3. Економічне зростання: суть, види та чинники.	-		-	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення: 1. Теорії та моделі циклічності розвитку економіки. 2. Моделі економічного зростання Домара-Харрода та Солоу. Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання. Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.	5
Поточна модульна робота 2					3
Разом за модулем 2	2		4		39
Разом по дисципліні	6		6		78

Розділ 5. Оцінювання результатів навчання

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-8): конспект лекцій (4 бали); виконання домашнього завдання (4 бали); робота на семінарських заняттях (5 балів); виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 1 (теми 9-16): конспект лекцій (4 бали); виконання домашнього завдання (4 бали); робота на семінарських заняттях (5 балів); виконання завдань (тестування, економічний диктант, опрацювання навчальних матеріалів) дистанційного курсу (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні рекомендовані джерела інформації:

1. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик. – 4-те вид., переробл. і доповн. – Київ : Знання, 2008. – 743 с.
2. Базилінська О. Я. Мікроекономіка : навч. посібник / О. Я. Базилінська, О. В. Мініна. – 3-тє вид., випр. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 352 с.
3. Гронтковська Г. Е. Макроекономіка : навч. посіб / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік. – К.: Центр учб. л-ри, 2010. – 672 с.
4. Данилович-Кропивницька М. Л. Макроекономіка : навч. посібник / М. Л. Данилович-Кропивницька, П. І. Стецюк, І. О. Тивончук. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2014. – 292 с.
5. Макроекономіка : навч. посібник / за заг. ред. М. І. Макаренко. – Київ : Центр учб. л-ри, 2014. – 216 с.
6. Мікроекономіка : підручник / за ред. В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2007. – 677 с.
7. Поплавська Ж. В. Мікроекономіка : теорія і практика управлінської економіки : навч. посіб. / Ж. В. Поплавська, О. Й. Криса. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Алерта, 2012. – 272 с.
8. Солонінко К. С. Макроекономіка : навч. посібник / К. С. Солонінко. – Київ : Центр учб. л-ри, 2015. – 200 с.
9. Шаповалов В. О. Економічна теорія : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. О. Шаповалов, С. С. Ніколенко. – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 303 с. – Те саме [Електронний ресурс]. – **Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ:**
http://elib.puet.edu.ua/action.php?kt_path_info=lm.web.view&fDocumentId=802446
10. Шаповалов В. О. Економічна теорія, мікро- та макроекономіка [Електронний ресурс] : дистанційний курс початкової дисципліни / В. О. Шаповалов. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – Режим доступу: навчальна оболонка Moodle Головного центру дистанційного навчання ПУЕТ / <http://el.puet.edu.ua>

Додаткові рекомендовані джерела інформації:

1. Вініченко І. І. Мікроекономіка : Навч. посібник / І. І. Вініченко, Н. В. Дацій, С. О. Корецька. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 272 с
2. Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка : практикум : навч.

посібник / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр навч. л-ри, 2008. – 418 с.

3. Задоя А. О. Мікроекономіка : Курс лекцій та вправи. Навч. посіб. / А. О. Задоя. – 5-те вид., стереотипне. – К. : Знання, 2006. – 211 с.

4. Круш П. В. Макроекономіка : навч. посібник / П. В. Круш, С. О. Тульчинська. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Центр учб. л-ри, 2008. – 328 с.

5. Макроекономіка : навч. посібник / І. І. Вініченко, О. В. Гончаренко, Н. В. Дадій, С. О. Корецька. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 176 с.

6. Мікроекономіка : Навч. посібник / В. І. Мельникова, В. Г. Яременко, О. П. Мельникова, В. О. Корнівська. – К. : Професіонал, 2005. – 400 с.

7. Савченко А. Г. Макроекономіка : підручник / А. Г. Савченко. – К. : КНЕУ, 2008. – 448 с.

8. Шаповалов В. О. Інвестиційний потенціал інституційного середовища акціонерного сектора України / В. О. Шаповалов // Інституційний розвиток соціально-економічних систем: національна економіка у глобальному середовищі : збірник наукових праць за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 23–24 квітня 2015 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2015. – С. 156-158
Режим доступу: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/3149>

9. Шаповалов В. О. Модель «економічної людини» та концепція раціональності / В. О. Шаповалов // Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 16–17 листопада 2017 року). – Полтава : ПУЕТ, 2018. – С. 149-151 **Режим доступу:** <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/6754>

10. Шаповалов В. О. // Макроекономічна політика держави та критерії її ефективності / В. О. Шаповалов // Менеджмент розвитку соціально-економічних систем у новій економіці : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 19 жовтня 2017 року). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – С. 356-358. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) **Режим доступу:** <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/6753>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Економічна теорія, мікро- та макроекономіка» включає у себе:

- загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає в себе дистанційний курс в середовищі Moodle.